AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, AUGUST 20, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

aciji 50 milj bližje Leningrada

si so se umaknili pri Leningradu v nove pozicije 50 milj nazaj. Nemci so prodrli do Novgoroda, 100 milj južno od Leningrada. Srditi boji za Odeso ob Črnem morju.

Ruska armada se je umaknila pred naciji 50 milj nazaj in se vila v novi obrambni črti pri Leningradu. Rusi bijejo gigantboj proti sovražniku, ki počasi obkoljuje nekdanjo prestoliskih carjev od juga in jugovzhoda. Največ so Nemci napreli v okolici Novgoroda, ki leži 100 milj južno od Leningrada.

Novgorod leži na severnem bregu jezera Ilmen in kakih 40 milj od glavne železniške proge, ki veže Moskvo in Leningrad. Ruska armada je odločena, da bo do zadnjega branila to važno progo. Prometne zveze med obema mestoma so še vedno odprte.

Poročila iz Moskve javljajo o novih srditih bojih pri Gomelu v severni Ukrajini in pri Odesi na Črnem morju. Nemci imajo v oblasti vse obrežje Črnega morja od ustja reke Dnjeper do romunske meje. Nemci napovedujejo padec Odese v par dneh, če ne že v par urah.

Poročila iz Londona javljajo, da niti izguba vse zahodne Ukrajine ne bo usodepolna za Ruse, če bo mogel ruski maršal Budjeni rešiti svojo armado za Dnjeper, ki je tukaj eno miljo široka in ni skoro nobenih mostov.

ačija bo gradila orjaške bnike za napad na odno hemisfero

sbona, Portugalska. — ško vrhovno poveljstvo ima rtu zgraditi 10,000 orjaških nikov, katere bo gonilo šest jev in ki bodo lahko leteli prestanka 12,000 milj. Te nike bo rabila Nemčija v anji v poletju 1942 proti iški obali, če bo šlo vse po na ruski fronti.

vest je prinesel iz Nemči- trgovec, ki je prebil dlje Nemčiji in ki je imel pri- govoriti z višjimi vojaški- ogi in dobro informiranimi alnimi opazovalci.

neki nemški tovarni so že ili tako zračno trdnjavo, ki pri poskusnem poletu dobro la. Druge tovarne že pri- ajo opremo, da začno z iz- anjem teh bombnikov v ve- obsegu.

dba teh načrtov pa zavisi ednem izidu bojev na Rus- er od nadaljnega pohoda na o, Irak in Egipt, kar na- a izvesti Hitler letošnjo

vijo Beneš!" Nemci so pa tiho

don. — V malem mestu tic v Sudetih so imeli Če- ko slavnost. Vršila se je stu parada in ljudje so no vzklikali: "Živijo Be- Nemška policija je to gledala. Ljudje so nam- hajali zlato poroko za- ega para Beneš, ki ima no isti priimek kot njih abni predsednik dr. Ed- Beneš. Ni dvoma, da so domoljubi vzklikali svoje- kdanjemu vodji, a naciji ga niso mogli dokazati.

K molitvi

nice podružnice št. 18 SŽZ ošene, da pridejo nocoj ob h v Svetkov pogrebni za- skupni molitvi za pokojno Ivanko Sodja.

Samo dva govornika bosta v nedeljo

a katoliškem shodu, ki bo žen s piknikom in ki se vršil v nedeljo 24. avgusta oldne na Brae Burn pro- h, 25000 Euclid Ave., bo- amo dva govornika. Prvi govoril naš priljubljeni ik Frank J. Lausche, ki mel govor točno ob treh. em bo pa govoril pater Ka- r Zakrajšek, ki bo v dalj- govoru razložil položaj v stari domovini, politični ospodarski.

er se pričakuje veliko na- , bodo nameščeni zvočni- a bo odlična govornika o vsak slišal. Toda bodi- čno ob treh na prostoru, e zamudite teh zanimivih orov.

Nemčija je razočarana nad ameriškimi Nemci

London.—Nemčija ima v načrtu, da dobi domov vse osebe nemške narodnosti iz Amerike. Tako je izjavil gauleiter Herr Smaltz na sestanku županov v Poznanju. Dalje je izjavil, da "Nemce zelo boli, ko vidijo, kako se izneverja mlada nemška kri svoji pravi domovini in kako so prav ti mladi Nemci največji nasprotniki nacijev."

"Žalostno je," je rekel Herr Schmaltz, "ko človek premisli, da je bila Amerika največ zgrajena po nemških naseljencih, zdaj je pa prav ta dežela proti nam. Mi ne smemo izgubiti niti ene kaplje nemške krvi med inozemskimi narodi."

Ti so bili srečni!

Sledeči so bili srečni na vrtni veselici Združenih mladinskih pevskih zborov zadnjo nedeljo in dobili nagrade. Prvo nagrado je dobil Mr. Andrew Hočevar, 5125 Stanley Avenue, Maple Heights, drugo Mr. F. Maurich 18622 Chickasaw, tretjo L. N. P. 19405 Keewanee in dalje J. Godec 16903 Grovewood Ave., Frances Budic 1256 E. 61. St., K. Stefanic 1426 E. 172. St., Julia Vidric 19709 Shawnee Ave., Dr. "Collinwoodske Slovenke" št. 22 S. D. Z., J. Bernot 16001 Holmes Ave. in N. Saby 3654 E. 108. St. Kateri izmed teh še ni prejel nagrade, jo lahko dobi, ako se zglasi pri tajnici Miss Ančka Traven 11202 Revere ali v Černetovi zlatarini na 6401 St. Clair Ave. in prinese kupone.

Avtne licence

V pondeljek 8 .septembra bodo v državi Ohio začeli prodajati avtne licence za leto 1942. Vsak, ki hoče dobiti novo licenco, mora predložiti to od 1941. Vsak voznik mora imeti novo licenco do 30. septembra. Kdor je izgubil letošnjo licenco, mora dobiti duplikat, predno dobi novo. Drugače bo moral pa prestati izkušnjo v vozarenju.

50,000 SODOV OLJA V KANADO

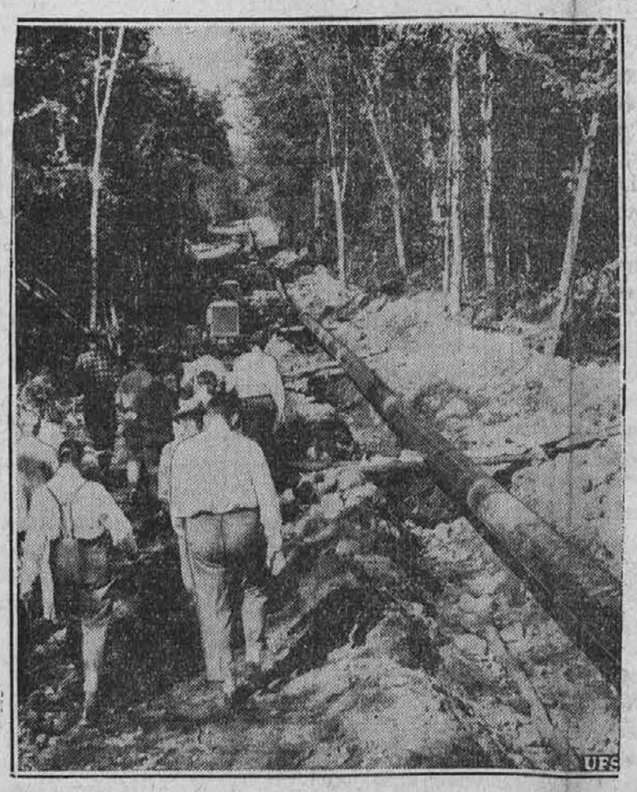

Iz države Maine do Montreala v Kanadi polagajo cevi, po katerih bo teklo olje v Kanado. Vsak dan bo steklo po teh ceveh do 50,000 sodov olja v Montreal. Polaganje teh cevi bo stalo $8,000,000. Cevi bodo šle 16 čevljev pod strugo reke sv. Lovrenca.

Prispevki za Lauschetovo kampanjo

Včeraj je pa našemu uredniku že trda predla. Ko je namreč včeraj priobčil imena prispevateljev za Lauschetovo kampanjo, je nekaj čaza kazalo, da smo omlatili in da ne bo nikogar več. To bi bil prvi dan, kar smo pričeli zbiranje doneskov za kampanjo, da ne bi imeli v listu nobenega izkaza novih darovalcev. Toda dobri ljudje so uredniku priskočili na pomoč in dolarji so začeli romati v naš urad, da zopet lahko priobčamo nova imena prispevateljev in sicer:

Mrs. Frances Skully, 1036 E. 61. St. je prinesla, za našega Franka, kot je rekla, kar cel desetak.

Poznana Mr. in Mrs. John Zakrajšek iz 1015 E. 74. St. tudi nista hotela zaostati za drugimi in sta prispevala v kampanjo $10.00.

Mr. in Mrs. John Centa iz 1015 E. 74. St. (John je zet Zakrajškovih iz 74. ceste) sta tudi primaknila kar desetak.

Mrs. Angela Drobnič iz 917 E. 73. St., ki je sestrična pokojne Lauschetove mame, je poslala v svojem in moževem imenu $5.00, da bo naš bodoči mestni gospodar Frank Lausche. Frank Centa, ki stanuje pri njih, je pa dodal iz svojega tudi $2.00.

Mr. in Mrs. Rudy Lokar, 695 E. 162. St. sta dala $5.00. Rudy je jako vešč urednik angleške strani Glasa SDZ.

Mr. John Ježek iz 1167 Norwood Rd., kateremu poje oblič in žaga ko zvon, je prinesel $3.

Mr. in Mrs. Joe Lunder iz 9308 Parmalee Ave. sta prispevala $2, John in Mary Urbas iz 15312 Holmes Ave. sta tudi dala $2. Za nameček je dala pa še neimenovana oseba $2.

Torej zopet precej čedna vsotica, ki bo pomagala k uspešni kampanji sodniku Lauschetu. Iskrena hvala vsem tem darovalcem in računamo, da se bodo še kateri oglasili s kakim copakom, če jim ravno odveč hodi.

IZ RAZNIH KRAJEV PO AMERIKI

Joliet, Ill. — Pred dnevi je tu umrl Matija Bežek, star 85 let in rojen v Omoti pri Semiču v Beli Krajini. V Ameriki je bil čez 50 let in zapušča ženo ter odrasle sinove in hčere. — Dne 3. t. m. je umrl Ernest Jakšetič, star 66 let, ki je bil dolgo let komij v Sternovi prodajalni. — Iz Hollywooda, Calif., je prišla vest, da je tam umrl bivši Jolietčan Anton Sitar, star 65 let in doma iz Toplic pri Novem mestu.

Mineral, Kans. — Dne 5. avgusta je tu umrl John Brezovar ,star 60 let in rojen v Št. Pavlu pri Celju na Štajerskem.

Chicago. — Dne 8. t. m. je umrl Frank Posedi, star 66 let in doma iz Štrigove v Medmurju. Bival je v Chestertonu, Ind., kjer zapušča dva sinova in dve hčeri.

Primrose, Pa. — Pred dnevi je umrl v Southviewu Vincent Peresutti, po domače Peršutnikov, star 71 let in rojen v Gorenji vasi nad Škofjo Loko na Gorenjskem. Zapušča ženo in pet odraslih otrok.

Calumet, Mich. — Pred dnevi sta tu umrla Matt Fortun, star 66 let in doma od Črnomlja v Beli Krajini, in Matija Aničič, star 64 let.

Lepe slike v Euclidu

Na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. bo v petek večer ob 7:30 kazal premikajoče slike Mr. A. Grdina. To so slike, ki so bile posnete v beli Ljubljani ob priliki Zormanovega dne 1. junija. Vsi ste prijazno vabljeni.

Sv. Ana št. 4 SDZ

Vse članice se naproša, naj pridejo nocoj ob osmih v Svetkov pogrebni zavod k skupni molitvi za pokojno sestro Ivanko Sodja. Jutri ob devetih zjutraj se pa udeležite pogrebne maše v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave.

Do božiča bo 200,000 vojakov doma

Kakor se vzame!

Sunbury, Pa. — Harry Faust, klerk tukajšnje naborne komisije ,je dobil od petih rekrutov, ki jih je poslal v službo Strica Sama kartico, na kateri ga "srčno" pozdravljajo in pristavljajo: "Škoda, da Te ni tukaj!" Faust ne ve, ali mu hrabri vojščaki s tem želijo dobro ali slabo. Misli pa, da se prijaznemu vabilu ne bo odzval.

Vojna nevarnost se bo vlekla vse čez leto 1943, je mnenja Roosevelt

Washington, D. C.—Predsednik Roosevelt je povedal na konferenci časnikarjev, da Zed. države in Anglija pregledujejo vojne potrebščine in zaloge na podlagi, da bo vojna trajala še preko leta 1943.

Roosevelt je tudi povedal, da bo posledica konference na Atlantiku večja pomoč demokracijam, ki se bore proti osišču. Predvsem pa je Roosevelt poudarjal, da se mora ameriški narod pripraviti na dejstvo, da bomo lahko vsak čas zapleteni v vojno. Mnogo je v Ameriki ljudi, je rekel Roosevelt, ki sploh ne jemljejo v poštev dejstva, da se bojuje danes svetovna vojna.

Nemci se nič kaj dobro ne počutijo na Češkem

London.—Frau Emma Goering, žena feldmaršala Goeringa, se je izselila iz Češke in mnogo drugih Nemcev ji je sledilo. Tukajšnji češki krogi so dobili iz domovine poročila, da so Nemci zelo v strahu radi vedno bolj upornega duha med Čehi.

Ko so začeli Angleži bombardirati po Nemčiji, so se Nemci, zlasti odlične ženske, preselili dalje na Češko, da bodo tam varni pred bombami. Zdaj se pa prav nič zdrave ne počutijo tam. Mnogi Nemci, ki so bili kupili na Češkem posestva, jih zdaj naglo prodajajo.

Slike nocoj

Mr. Grdina sporoča, da bo kazal nocoj premikajoče slike na Knausovem dvorišču. Za dveurno predstavo je preskrbljena lepa zbirka slik, ki letos še niso bile pokazane. Glavna slika je pa najeta nalašč za to predstavo. Pridite v velikem številu.

Paraliza se širi

V Clevelandu je bilo od januarja javljenih že 99 slučajev otroške paralize. Od pondeljka so bili javljeni štirje slučaji in v soboto šest. Zdravniki pravijo, da bolezen še ni v razvoju epidemije, vendar zdravstvene oblasti poskušajo vse, da se bolezen ne razširi.

Selitev tajnice

Mrs. Martina Hribar, tajnica društva Cerkniško jezero, št. 59 SDZ se je preselila iz 16000 Waterloo Rd. na 984 E. 222. St. Društvena seja bo v četrtek zvečer ob osmih.

V bolnišnico

Dobro poznana Antonija Kožar iz Elizabeth Ave. se je podala v St. Lukes bolnišnico v svrho operacije. Želimo, da bi se ji ljubo zdravje kmalu povrnilo.

Vojni oddelek misli, da bo služil povprečen ameriški vojak samo 18 mesecev, če se mednarodni položaj kaj ne spremeni.

Washington, 19. avg. — Vojni oddelek ameriške vlade je danes izjavil, da bodo vojaki narodne garde in enoletniki odpuščeni iz aktivne službe potem, ko bodo služili povprečno kakih 18 mesecev v armadi. To pa le tedaj, če se med tem ne spremeni mednarodni položaj.

Nova postava, katero je predsednik včeraj podpisal, dovoljuje obdržati enoletnike in narodno gardo v aktivni službi do 30 mesecev. Toda vojni oddelek je mnenja, da od onih, ki so zdaj v armadi, ne bo treba nobenega pridržati tako dolgo.

Vojni oddelek računa, da bo odpuščenih do letošnjega božiča kakih 200,000 vojakov in sicer tako, da bodo do božičnih praznikov že doma. Najbrže bodo že doma do 10. decembra.

Prednost za odpust bodo imeli vojaki, ki spadajo v naslednje tri razrede:

1. Oni, ki imajo doma odvisne osebe in katerih družine trpe neprilike radi vojaščine.

2. Oni, ki so 1. julija 1941 izpolnili 28. leto starosti. Ti bodo odpuščeni iz armade ne glede na to, kako dolgo služijo.

3. Oženjeni moški, ki žele oditi iz armade potem, ko so doslužili eno leto v armadi.

Oni vojaki redne armade, ki so se vpisali za tri leta in katerih termin bo potekel pred 31. decembrom letos, bodo odpuščeni razen, če sami želijo služiti še nadalje.

Vojni oddelek je izjavil, da dežela ni nič bližje vojni danes kot je bila kdaj prej, radi tega bodo vojaki lahko odšli domov, ko bodo odslužili povprečno po 18 mesecev. Nekateri bodo odpuščeni že s 14 meseci. To je odvisno od tega, kje se kaka posamezna vojaška edinica nahaja in kakšna misija ji je poverjena.

Vojni oddelek je izrazil tudi upanje, da ne bo treba nobenemu vojaku, ki je zdaj v armadi, služiti polnih 30 mesecev.

Nacizem je večje zlo kot je komunizem, pravi član najvišjega sodišča

Atlantic City, N. J. 19. avg.— Frank Murphy, član najvišjega sodišča, je imel danes govor na konvenciji Kolumbovih vitezov, ki je največja katoliška bratska organizacija v Ameriki in poudarjal, da mora dobiti Rusija vso pomoč od demokracij v njenem boju z Nemčijo. In to kljub temu, je rekel Mr. Murphy, ki je sam strog katoliški mož, da je Rusija komunistična. Na konvenciji je 1,500 delegatov, ki zastopajo 419,000 članstva.

Mr. Murphy je izjavil pred delegati, da je za katoliško Cerkev nacizem bolj nevaren kot je komunizem. "Za može in žene, ki goje svobodo vere in drugih demokratskih pravcev," je rekel jurist, " ni dosti izbire med komunizmom v Sovjetski Rusiji in nacizmom v Nemčiji. Ne tega ne onega si ne želimo v tej deželi. Toda mi vemo, da je nacizem s svojim protiverskim fanatizmom, predvsem pa radi svoje ogromne vojaške moči, večja nevarnost za svobodne narode kot komunizem. Mi smo proti komunizmu, toda to nas ne sme preslepiti pred faktom, da nam preti danes največja nevarnost od nacijske Nemčije."

Romunci imajo velike izgube v Rusiji

London. — Juliju Maniu, bivši vodja romunske kmetske stranke, je apeliral na premierja Antonescu, naj posreduje, da se preneha z ubijanjem romunskih vojakov. Romunci se ne bore več za domovino, ampak za Nemčijo, je rekel Maniu. Kot kažejo zadnja poročila, je bilo dozdaj ubitih na ruski fronti 20,000 romunskih vojakov, več kot 80,000 pa je bilo ranjenih.

Nemčija ima 1,500,000 tujih delavcev

Zurich, Švica. — V Nemčiji je zdaj en milijon in pol tujezemskih delavcev. V tem številu pa ni vključenih 1,400,000 vojnih ujetnikov, ki opravljajo prisilno delo. V tem poldrugem milijonu je 873,000 Poljakov, 150,000 Čehov. 132,000 Italijanov, 90,000 Nizozemcev.

Friendship Grove 125

Vse članice ste prošene, da pridete nocoj ob 7:30 v Svetkov pogrebni zavod, da izkažete zadnjo čast sestri Ivanki Sodja. V četrtek ob devetih pa se udeležite pogreba.

Važen sestanek v SDD

Na Jutrovem se je organiziral "Frank Lausche for Mayor Club." Prihodnja seja bo v petek večer ob 7:30 v SDD na Prince Ave. Opozarja se vse člane, da se udeležijo, pa tudi vsak drug Slovenec in Slovenka sta prijazno vabljena, čeprav nista še člana. Kdor se zanima za izvolitev Frank Lauscheta, naj pride.

DEMOKRATSKA ŽUPANSKA KAMPANJA BO URADNO ODPRTA 21. SEPTEMBRA

Demokratska stranka v Clevelandu bo pričela z uradno kampanjo za izvolitev sodnika Lauscheta županom v nedeljo 21. septembra. To se bo izvršilo v velikem obsegu v Geauga Lake parku, kjer bodo imeli demokratje takozvani "steer roast."

John E. Lokar, Lauschetov kampanjski manager, je včeraj napravil z radijsko oddajno postajo pogodbo za 45 minut trajajoči program in sicer direktno iz Geauga Lake parka. Kandidat Frank Lausche bo govoril takrat na radiju 30 minut in bo takrat razglasil temeljne točke svoje platforme.

Kot sodijo demokratski voditelji, bo pohitelo takrat v Geauga Lake park več kot 50,000 oseb iz vseh krajev države. Rojake že sedaj opozarjamo na to.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3 00
Za Evropo, celo leto, $7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year
U. S. and Canada, $3 00 for 6 months; Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier $5.50 per year, $3.00 for 6 months
European subscription, $7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 194 Wed., Aug. 20, 1941

Zakaj so vojne?

Milijone in milijone mladih življenj je že padlo na bojnih poljanah in nadaljni milijoni gredo isto pot prav te dni in šli bodo še v bodoče, dokler se ne bo svet spametoval in se vprašal: zakaj se borimo, zakaj so vojne?

Da, zakaj so vojne? Harol Denny, ki se zdaj nahaja v Kairu, Egipt, in ki je kot časnikarski poročevalec osebno videl štiri vojne, je zapisal nekaj svojih misli o tem prevažnem vprašanju, ki se nam zde vredne, da jih podamo tudi našim čitateljem.

Kadar pride vojna, piše Mr. Denny, zapuste mladi možje in fantje tovarne, urade, kmetije in šolske klopi, se odpovedo udobnostim in veselju normalnega življenja, vzamejo slovo od svojih družin in prijateljev ter odidejo po najtrši, najbolj žalostni poti, po kateri more človek sploh hoditi. Ta pot se končuje morda v pohabljenju ali obupni smrti. V najboljšem slučaju pomeni težave in fizično mizerijo. Toda čeprav se popolnoma dobro zavedajo o vsem tem, pa gre vseeno milijone mladih mož v vojno, nekateri celo radovoljno ali celo z veseljem.

Zakaj to? Saj si nihče ne želi, da bi mu grlo pretrgal drobec granate, ali da bi mu telo preluknjale krogle. Niti si ne želi, da bi ležal v jarkih, napolnjenih z blatom in vodo, ali da bi se pekel na žgočem soncu. Zakaj, potem, delajo to možje iz proste volje take in podobne stvari?

Zakaj se možje bore? Ali je patriotizem, ali veselje do pustolovstev, ali je notranje hotenje borbe in ubijanja? Ali je strast, ali je disciplina, ali kaj je?

Enostavnega odgovora za to nimamo pri roki. Možje se borijo iz različnih vzrokov. Ti vzroki se pa razlikujejo v raznih človeških plemenih ali po nravi posameznega vojaka. Težko je dobiti pravi odgovor od vojaka samega. Morda je vzrok temu to, da sami ne vedo, zakaj se borijo, morda jih pa oblije rdečica, če govore o tem.

Nek angleški general je dal k temu še najboljši odgovor: "Bore se," je rekel, "ker jim je tako ukazano."

To je odgovor za gotovo kategorijo vojakov v regularni armadi, kjer je vojak discipliniran in navajen ubogati. Ta gre naprej v smrti, če mu je tako ukazano.

Vojaški poveljniki vedo čisto natančno, kaj bodo storili vojaki. Vedo, da lahko računajo nanje, čeprav ti vojaki ne vedo, ali se ne zanimajo za vzroke vojne, v katero jih gonijo.

Taki vojaki so bili, na primer v Siriji, ki so vzdržali angleške napade več kot en mesec. V francoski armadi je bilo prav malo Francozov, večinoma so bili domačini, vojaki po poklicu. Tem je bilo vseeno, za koga se borijo. Šli so v boj, ker jim je tako ukazal poveljnik in poveljnik je dobil povelje od vlade.

Ali pa indski vojaki, ki so se valili tri dni zaporedoma proti nemškim strojnicam v nekem prelazu v Severni Afriki. Ko so nemške strojnice pokosile prve vrste, so šle druge v boj smehljajočega obraza. Kaj je bilo tedaj v njih srcih? Ali so se vprašali, če je vredno iti v boj, v gotovo smrt, za dobrobit angleškega imperija? Morda so šli v boj brez misli. To so bili poklicni vojaki, ki so šli v boj kot bi šli na delo, ki mora biti storjeno.

V prvi vrsti dela to disciplina, železna disciplina in poslušnost, katere se navadijo, ko se vežbajo drug ob drugem, red ob redu, stotnija ob stotniji. Da se pa navadi vojaka na disciplino in poslušnost, so pa v mirnem času vežbe nad vežbo, ki nimajo prav za prav z bojem nobene zveze. Tukaj se navadi vojak ubogati na ukaz poveljnika, da mu je sčasoma vse to čisto mehanično delo. In kadar pride ukaz za boj, gre vojak tako mehanično, kot bi šel na vežbališče.

Isto se lahko reče danes o ruskem vojaku, ki se upira nemškemu navalu s takim pogumom in tako izurjenostjo, da se jim čudijo vojaški strokovnjaki po vsem svetu. Toda pri ruskem vojaku moramo dodati k disciplini še njegovo veliko ljubezen do rodne zemlje. In za to zemljo se bori ruski vojak, pa naj mu to ukaže car Nikolaj ali Jožef Stalin. Zadnjih šest let je ruska vlada storila vse mogoče, da je vcepila ruskemu narodu, civilnemu in vojaku, v srce ljubezen do rodne zemlje.

Poleg tega, da je ruski vojak že po naravi pogumen, je tudi neke vrste fatalist. Radi tega ima manj bojazni pred smrtjo, kot ikak drug narod na svetu. To pojasnjuje, zakaj se nemški blitzkrieg v Rusiji ni obenesel.

Današnja vojna se bije vse drugače kot v prejšnjih časih. Danes igrajo glavno vlogo tanki in letala. Vojaku niti ni treba delati dolgih pohodov do bojne linije. Naložejo jih na truke in peljejo prav skoro v metež. Morda se to nekaterim dopade in gredo radi v armado? Ne, ne gredo iz ljubezni do boja, ampak gredo, ker ji kliče domovina, naj bo to že pod tako ali tako pretvezo, bodisi za obrambo, ali za novo zemljo.

Povprečen vojak bo večer pred bitko obudil svoje spomine in si izprašal vest. Še enkrat bo prečital zadnje pismo od doma, da mu bo dal moč. Morda trepeče iz bojazni, da mu ne bi drugi dan upadel pogum. Toda ko drugi dan zapojo trombe k naskoku, pozabi na strah. Zaveda se, da je poklican k dolžnosti in da domovina čaka na njegovo žrtev. Domovina, ne on, ve odgovor: zakaj so vojne?

BESEDA IZ NARODA

Na obisku pri stari materi na Krki

Piše Rev. Josip Lekan

Pot do Ljubljane in nekaj doživljajev med vožnjo je bilo že popisano. Mogoče pa bo cenjene bralce zanimalo, posebno še one, ki so od tam doma kot moji starši, to je, iz Krke in Zagradca.

Ko sem se pripeljal v Ljubljano ,bi si bili najprej rad ogledal prestolico lepe Slovenije. Žal pa mi to ni bilo mogoče, ker sem imel samo eno uro časa, povsod pa je bilo vse polno vojaštva in žandarjev, ki so hodili okrog z nasajenimi bajoneti na puškah. Imel sem tudi nekaj straha pred svetlim orožjem. Govorili pa so, posebno vojaki, nekam čudno mešanico. Po večini so govorili srbsko. Povprašal sem, kateri vlak gre na Štično in pokazali so mi dolenjski kolodvor.

Z velikim zanimanjem sem ogledoval visoke in nizke gore in hribe in skoro na vsakem hribu pa se je bleščala bela cerkvica s ponosnim zvonikom. Sam pri sebi sem mislil, da je v vsaki vasi fara zase in sem premišljeval, da tukaj pač potrebujejo veliko število duhovnikov. Doma pa so mi povedali, da so te cerkve in cerkvice samo podružnice farne cerkve.

Vse to je bilo v petek, 21. marca. Spominjam se postaj, a ne vseh, šmarje, Grosuplje, Žalna, Višnja gora, Štična. Na tej zadnji sem izstopil. Gledal sem na desno in levo, ker nisem vedel, katero pot bi ubral, pa pristopi k meni rojak in me prijazno vpraša kam sem namenjen. Povedal sem mu, da bi šel rad na Krko, a ne vem za pot. Prijazni rojak mi je pokazal cesto in mi še pristavil, da naj se kar tiste ceste držim in v dobrih dveh urah bom tam.

Pogledal sem na uro, bila je že štiri popoldne, dve uri hoda bo že šest ura in bo noč. Mislil sem si, kako bom hodil ponoči po neznanih krajih. Priporočil sem se Bogu in Materi božji in jo mahnem naprej, dokler se bo videlo kej. Za mano je pripeljal voznik in me povabi, da naj prisedem na voz. Kmalu sva se dogovorila in seznanila kdo je on in kdo sem jaz. Ustavil sem se pri stari materi — pri materi moje matere. To vam je bilo veselje. 82 let stara mati se je smejala in jokala vmes, vse obenem. Otroci pa, katerih je na Krki tudi precej, so se me izprvega precej bali in me gledali od strani. Eni so jo mahnili v kot na peč in drugi pa so se umaknili po drugih kotih.

Peči pa imajo v starem kraju res velike, če bi imeli tukaj v Ameriki tako veliko peč v kuhinji, bi zavzela vso kuhinjo. Otroci so se me polagoma privadili, ko sem jim dajal cukerčkov in bombčkov. Brez tega se jim nisem mogel prikupiti in jih spraviti s peči. Vas Krka je kaj lična vas z lepo cerkvijo sv. Kozma in Damijana. Župnik tudi zelo prijazen mož, je želel, da bi bil ostal pri njem, a stara mati so me hoteli imeti vedno pri sebi.

Bilo je v soboto, 22. marca zvečer, ko smo bili zbrani v hiši sorodniki in vaščani, ki so prišli v vas in smo se pogovarjali, kar se zasliši na cesti vriskanje in ukanje nato pa fantje lepo ubrano zapojo. Peli so zelo dobro, a vseeno ne tako kot naše pevsko društvo Zvon. Pustil sem ljudi v hiši in šel ven povprašati, kaj se je zgodilo, da tako kričijo. Fantje pa so se mi smejali in mi povedali, da je to njih fantovska navada. Mislil sem si, pač lepa navada, samo nekateri so bili malo preglasni, saj bi lahko malo bolj nalahko zavriskali. Povedali so mi tudi, da kdor po vasi bolj kriči, bolj je imenitno. Jaz sem sicer dvomil, da bi bilo tako kričanje ponoči res častno za mlada grla. Pa saj ste prišli v Ameriko iz stare domovine in ste vi tudi včasih radi zavriskali, ko ste bili mladi.

Naslednji dan je bila nedelja in ljudje so kar v vrstah hodili izpraševati. Neka mati me je skrbno vprašala, če poznam njenega sina Janeza. Vprašal sem jo kje živi njen sin, pa mi pove, da nima naslova in da je nekje v Minnesoti in če bi ga slučajno kje videl, naj mu povem, da ga pozdravlja in naj kaj piše. Pojasnil sem stari mamici, da je Minnesota za dva dni in dve noči vožnje z vlakom iz Clevelanda in kako naj ga poznam, ko pa še nisem bil nikdar tam.

Zopet druga mamica je povpraševala, če morda njenega poznam, da se nahaja nekje v Pennsylvaniji. Na žalost pa sem moral na vsa taka vprašanja odgovoriti, da dotičnih, po katerih so izpraševali, ne poznam. Saj sem že 15 let iz Clevelanda in da jih še tam ne poznam več veliko.

Zelo me je zanimala reka Krka in njena romantična okolica. Visoki hribi, nizki holmci, lepe kmečke hiše pa zdravi in močni ljudje. Ljudje povsod tako domače prijazni, izvrstna voda studenčina in pristna domača vinska kapljica. Vse to dela ljudi zdrave in trdne. Poleg vse te dobre pijače pa je še izborni črni kruh, zelje in žganci. To napravi človeka bolj močnega kot pa sladoled in pa keksi v Ameriki. Pa kaj hočemo, tam je tako in tukaj pri nas v Ameriki pa zopet tako.

Želel sem obiskati tudi strica Janeza, ki je bil pred leti tukaj v Clevelandu v Newburgu, katerega sem se še nekoliko spominjal. Mož je že nad 70 let star in me je z velikim zanimanjem izpraševal po razmerah v Newbrugu, a žal mu na vsa vprašanja tudi nisem vedel odgovora, saj je bilo minilo že štiri leta, odkar nisem videl sv. Lovrenca.

Tam v Zagradcu, kjer gospodari stric Janez in kjer je rojstna hiša mojega očeta, se mi je tudi zelo dopadlo, skoro bi rekel, da še bolj kot na Krki, ker ni tako velike vode. Čez teden sem bil nekaj časa pri stari materi na Krki in nekaj časa pa pri stricu in teti v Zagradcu in malo v župnišču in kar sem imel še časa pa sem si malo ogledal po sosednjih vaseh.

Kamor sem prišel, povsod so me pozdravljali s prelepim krščanskim pozdravom: "Hvaljen bodi Jezus Kristus!" V resnici sem se kar čudil tako lepi slovenski katoliški navadi, ki je vse hvale vredna.

Organist, sorodnik g. Ivan Zormana, me je bil povabil, da sva šla na božjo pot na Zaplaz. Tega povabila sem bil zelo vesel. Tedaj pa je bila tam postava, da v nedeljo ni smel nihče z avtom na cesto, le zdravnikom in duhovnikom je bilo to dovoljeno in še to v skrajni sili. Gospod organist je telefonično zaprosil oblasti v Ljubljani, da bi smel iti z avtom v nedeljo na cesto z izgovorom, da pelje nekega ameriškega duhovnika na Zaplaz. To dovoljenje je dobil in s posebnim navodilom, da sme porabiti le gotovo število litrov bencina.

Zračunal je koliko kilometrov je od Krke do Zaplaza in mi povedal, da samo toliko bencina smeva porabiti za tja in nazaj. Če bova krenila še kam drugam, pa domov ne bova mogla. Peljala sva se skozi več vasi in končno sva prišla tudi v faro sv. Lovrenca. Rad bi si bil ogledal cerkev sv. Lovrenca, če je taka kot je naša v Newburgu, pa mi to ni bilo mogoče. Peljala sva se dalje skozi Veliko Loko na Čatež, kjer župnikuje župnik Henrik Povše, nekdanji kaplan na Krki. Žal pa ga ravno tedaj ni bilo doma.

Od Čateža se vije strma cesta proti vsem Dolenjcem znani božji poti. Res je, Marija na Zaplazu stanuje in v nebesih kraljuje, vsem pa, ki jo prosijo pomoč daje. To izpričujejo številne zahvale izložene na stranskih stenah cerkve, kjer je izobešenih veliko število bergelj in drugih predmetov, katere so verniki pustili v spomin čudežnega ozdravljenja. Cerkev je veličastna, pogled krasen na dolenjske gorice. Videl sem tudi Gorjance, ki meje na Hrvatsko. Vidi pa se prav daleč proti Kočevju in Velikim Laščam. Nakupil sem nekaj podobic in razglednic za spomin na ta sveti kraj. Od tukaj se prav lepo vidi tudi vas Čatež z lepo cerkvijo svetega Mihaela. Ta lepa cerkev in svetišče sploh na Zaplazu mi ostane za vedno v spominu. Priporočil sem še svoje dobre starše, brate in setre, strice in tete, posebno še staro mater v varstvo Marije Zaplaške pa sva odrinila zopet nazaj proti mestu Krka.

Gospodje v Ljubljani so prav dobro vedeli koliko bencina se porabi, prav vsega sva bila porabila do doma. Za časa mojega bivanja doma, sem obiskal tudi ljubljanskega škofa Dr. Rožmana. Prevzvišeni mi je rekel, da si še vsaj enkrat želi obiskati Ameriko in tam živeče rojake in da takrat ne bo potreboval tolmača, ker se prav pridno uči angleščine in sva jo kar po angleško udarila. Bolj trdo je šlo, pa bo že za silo. Končno pa mi je prevzvišeni še naročil pozdrave za kanonika Omana, Rev. Slapšaka in sploh vse slovenske duhovnike in vse Slovence širom Amerike. Obiskal sem tudi Dr. Trdana in g. Slapšaka. Vsi so mi izročili prav lepe pozdrave za vse rojake tukaj.

Prišel je preobrat. Povsod je završalo in vse je bilo kar čez noč mobilizirano. Samo iz Krke jih je šlo naenkrat 17 k vojakom. Nekateri so prepevali, nekateri so kleli, vsi pa so jokali in celo tisti, ki so hoteli peti je bilo njih petje bolj podobno joku kot pa petju. Očetje, matere, žene, dekleta vse je bilo v joku, dasiravno so rekli, da grejo braniti domovino proti grabežljivemu in krutemu zemlje lačnemu sovražniku. Župan mi pride povedat, da naj hitro odpotujem v Ljubljano, ker za pozneje se ne ve, če bom mogel.

Hitro sem pobral svoje stvari, se poslovil od jokajoče stare matere, od strica in tet, od bratrancev in sestričen in od vseh, ki so bili slučajno doma in hajd na postajo v Štično in od tu pa v Ljubljano. Sami mladi fantje in pa tudi starejši moški so bili klicani pod orožje.

Spominjam se priletnega moža, ki je bil z drugimi vred klican pod orožje. Vedno je ponavljal: v zadnji svetovni vojni sem bil in sedaj moram spet iti, menda ne morejo brez mene zmagovati.

Pod varstvom božjim sem srečno potoval preko veliko dežel brez vsake nezgode, le na italijanski meji so mi zaplenili vse slike, katere bi bil tako rad prinesel s seboj v Ameriko za spomin na rojstne kraje mojih staršev. Kaj naj vam še zapišem skoro sam več ne vem. Najprej se hočem zahvaliti Bogu in materi Mariji, da mi je bila dana taka milost, da sem videl lepo Slovenijo in rojstne kraje mojih staršev.

Prav lepa hvala vsem v domovini, posebno pa stari materi za vse, kar so mi storili dobrega in ko sem 3. avgusta daroval nekrvavo daritev v cerkvi sv. Lovrenca, sem se med daritvijo sv. maše spomnil vseh dobrotnikov.

Sedaj pa še vam farani fare sv. Lovrenca. Nimam besed, da bi se vam pravilno zahvalil. Imam pa ljubeče srce, katero bo mislilo vse dni mojega življenja na vas. Prosil bom vsemogočnega, da vam da svoj božji blagoslov, naj bo vse vaše delo in trpljenje v čast božjo. Bog naj bo vsem obilni plačnik, za vas pa bom molil in se bom vseh dobrotnikov spominjal pri daritvah svete maše.

Naj se še tukaj javno zahvalim č. g. kanoniku J. J. Omanu, Father Bazniku in Father Slapšaku za vso ljubeznjivost. Prav lepa hvala mojim dobrim staršem, saj vem, da ste veliko žrtvovali zame, a sedaj sem srečen, da sem postal to kar sem si že iz maldosti želel biti. Hvala bratom in sestram, stricem in teti za vse. Vsem Bog plačaj!

—o—

Za dr. Najsvetejšega Imena

Še samo par dni je časa do dneva, ko se bo vršil slovenski katoliški shod. Čas kaj hitro beži. Ni še prav dolgo tega, ko je bilo že bolj natančno poročano, kaj vse se bo tam godilo, zato ni treba sedaj meni ponovno poročati, ker je nepotrebno, saj kdor je bral poročilo, bo že vedel kaj bo.

Kako milo je slišati zvonenje iz lin, da človeku kar nekam toplo postane pri srcu, a če bi pa zvonilo kar neprenehoma, bi se pa kaj kmalu kdo oglasil, da v cerkovnikovi glavni ni vse v redu, ko neprenehoma bije plat zvona. Torej vsaka stvar mora imeti svoje meje. Mogoče so kateri prezrli ali pozabili prečitati v Ameriški Domovini, da bo ta dan nekaj izrednega, kajti ne bomo mogoče imeli zopet kmalu priliki, da bi slišali poročilo od osebe, ki je sama bila navzoča v stari domovini, ko je prihrumel nenasitni Nemec in podjarmil našo prelepo Jugoslavijo. O tem nam bo poročal g. pater Zakrajšek. Torej ne pozabite priti 24. avgusta na ta slovenski katoliški dan.

Še ena stvar je važna, ki se tiče tega katoliškega shoda. Če se ne bomo udeležili res sto odstotno tega katoliškega shoda in pokazali, da smo v resnici katoličani, da smo za vero, dom in narod ,potem nam bodo naši nasprotniki še bolj z veseljem predbacivali, da nas je samo peščica tukaj v Clevelandu.

Zatorej pa naj v nedeljo nihče ne ostane doma, pokažimo se koliko nas je, da nas je še tisoče in tisoče, ki smo ostali zvesti veri naših pradedov, čeprav smo v tej svobodni Ameriki. Pokažimo se, da se ne sramujemo biti katoličani in zvesti državljani te naše nove domovine svobodne Amerike. Torej pridite v nedeljo, 24. avgusta, na ta shod, da se pokažemo, koliko nas je in poleg tega pa bomo slišali poročilo iz stare domovine, katerega nam bo podal g. p. Kazimir Zakrajšek.

Nekoč sem bil povabljen na nek "surprise party." Udeležilo se nas je lepo število. Bili smo iz vseh štirih vetrov, vsi pravi Slovenci in dobri katoličani. Ko je govornik stopil na oder, nam je povedal, da se nismo zbrali zato, da bi samo nasitili svoje želodce, ampak, da se skupno poveselimo in spoznamo med seboj in s tem pokažemo, da smo vsi za enega in eden za vse. Tako bi moralo biti povsod. Na svidenje v nedeljo,

Matevž Leskovec.

—o—

Podružnica št. 3 SMZ

Naša podružnica je obhajala triletnico obstanka. Ob tej priliki se je vršila seja na prostem in nato pa piknik, ki je bil prav dobro obiskan. Bila je lepa udeležba od strani članstva in smo se zabavali res kot prava velika družina. Več se jih je izrazilo, da tako lepega piknika še ni bilo.

Vse je bilo jako korajžno. Imeli smo tudi na ražnju pečenega janca, le žal, da ga je prehitro zmanjkalo. Kakor je izgledalo, bi bili lahko še tri pospravili, samo če bi imeli, tako je bil okusen.

No, pa mislim, da tudi mire, saj je bil naš prvi in bomo vedeli za drugi mo kaj več pripravili. Prljene pa je bilo vse dr vine dovolj, da ravno šel noben s piknika in da tudi želje ni noben t je bilo tudi v tem ozir preskrbljeno in kakor videti je bil vsak zado postrežbo in okusno pr nim prigrizkom.

Ker se pa ves svet ne rača, zato smo pa tudi dili po novem in smo i sko za muzikanta, pa ne bo kakšen moški k ril. Dobro je igrala in lala kratek čas s harm na strune. Plesal je t vsak, kateremu se je Veseli posetniki so se na prostem po zeleni vam je bilo veselja. B v starem kraju. Mats rekel da ta naš prvi p družnice št. 3 Slovens zveze ne bo kmalu po

Veže nas dolžnost vsem posetnikom pr zahvalimo za tako le žbo, s katero ste nam li do tako lepega uspe bej hvala pa vsem p lavcem, ki ste skrbeli vsak lepo postrežen. la pa tudi ženskam Gospodinjskega klub skega doma na Holme vse delo in pomoč. lepa hvala tudi vse ženam, ki ste kaj Vse to pri naši podr bo pozabljeno.

Končno pa hvala in upam, da se zopet nedeljo, 25. oktobra skem domu na Hol kjer bomo imeli spet vega.

Odbor podružnice

—o—

Bolničarke zas sedem žen

V Versaillesu so pred sodniki zagovar niške strežnice iz ors šnice, ker so zagreš den zločin. V tej b bilo pred vojno krog kov, večinoma starc žnikov.

Ko so v juniju dospele do Pariza, hiši splošna zmeda. prvi pobegnili in ti ki so bili sposobni z odpeljali v notranjost Nazadnje je ostalo žensk v starosti od in starejši bolnik. ma mrtvoudni, tako mogli odpeljati. Tri stre so ostale z njimi. le tudi rade pobegnil le, da se znebe bolni izmed bolnih žensk jekcijo strihnina. takoj umrlo, sedmo gnili rešiti. Ko so N tudi to bolnišnico, s to stvar in so bolniš koj aretirali.

—o—

Prstni odtisi pred

Egiptovski oddelek ga muzeja je obja najnovejših razisko nega Tut-anch-Amo ba. Za širšo javnost bolj zanimiva vest predmetih iz tega g li tudi prstne odtis ri krog 3000 let. Že dovinarji domneval grob bogatega fara po njegovem pogre tovi, ki so odnesli ve cenosti. Na posodah mazila je sedaj bri zej odkril njihove se, ki so še prav dob ni. Na podlagi teh strokovnjaki obnovil vloma in britanski ves načrt, kako so p parji vdrli v pira bila zanje prava tro katere predmete s vsem namerili.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

...ej, da! Sedaj pa sem kar ... da mislite varati Kruger ...

...sem se na videz branil. ...m. —! Vsako drugo pa... prošnjo bi menda usli...vomim pa, da bi vzel s se... bojni pohod nevojaka, ki ...rh še tujec!"

...j bo vendar tudi vas ...

...er misli, da sem njegov ...olj."

... tudi Šir Bothwell in So... pojdeta —!"

...egovi gostje smo in go... ne sme odreči nobene že...aka je navada tod."

...zil se je.

...mi izgovori, Mr. Jones, ...zgovori! Povejte mi gladko, ali se bodete po... za mene ali ne?"

...mislil sem radi lepšega. ...oro! Bom pa poskusil." ...ala vam!

...ej jutri odrinete?"

... Po asru."

...malu mi morate sporočiti, ...m je prošnja uspela. Ke... kje bom zvedel, kaj je ...oril Kruger bej?"

...danes. Sela vam pošljem, ...k vam, k vašemu gospo... Je bolj varno.

...pak — nekaj še! Povedaam gospodu vojnih trum, ...n kaj ste. Kaj naj re...

...vejte mu pravo ime, naj...e. Recite mu, da mi je ...mall Hunter, da sem iz ...enih držav in kol agasi...anec.

...pak pojdite že vendar! ...gubljajte časa! Prepričan ...a vam prošnje ne bo od... se bom že kar pripravil ...pot."

...rega ne morete vzeti s ...

... tudi na misel ne hodi, da ...vlačil s seboj v puščavo. ...potrebnejše si vzamem." ...konja morate imeti! Pa ...rega!"

...osodim si ga pri gospo...

...aj pa pojdite! Še vse mi ... zamudili in pokvarili!"

... rinil me je skozi vrata, ...e mu je mudilo.

...hal sem in odjezdil na...mesto in v Bardo.

...risani Jonatan Melton je ... prepričan, da me je uka... sem sam njega tako si... dobil na limanice —. Kar ...l me je, naj prosim, da bi ...ezditi z nami. In prav to ... tisto, kar sem hotel do...

...en človek je nazadnje le ...nejši ko zločinec.

...netoua in Emeryja sem ... pri Kruger beju. Pripo...ali so si o svojih doživlja...govorila sta seveda večino...Emery in Kruger bej, ...etou je le redko posegel ...in Emery je bil za tolma...er Winnetou ni znal nem...Kruger bej pa ne angleški. ...meno so se le razumeli in, ... sem videl, tudi dobro za...

...hka sem izprosil dovo... za laži-Hunterja. Go... vojnih trum je koj dovo... sme z nami, zahteval je ... mora potovati z navadni...ojaki, ker da mu ni za take ...

...oja želja je tudi moja ...," sem dejal. "Njegova ...a bi mi bila neprijetna." ...kaj?"

...ož mi ne ugaja. Mu tudi ...eba vedeti, da potuje Win... z nami."

...akaj ne?"

... tem ti pripovedujem po... Nocoj si ne bomo krati...selja in zabave s takimi ...l."

...on —!" je dejal gospod ...h trum topot po francosko. ...o kakor želiš!"

...kaj naj rečem, če vpraša, ...e Winnetou?"

...ekli bomo, da je Somali, in da mu je ime Ben Afra."

In s tem je bila zadeva pri kraju.

Še tisti večer sem poslal v Zagwan sela in naročil laži-Hunterju, naj bo drugi dan ob asru pripravljen pri vasi Uneka.

Večer nam je prijetno minil, pozno smo legli spat.

Drugo jutro pa se je gospod vojnih trum opravičil. Priprave na bojni pohod da ga bodo vzele ves dan v zakup. Poslovil se je in odšel v Uneko nadzorovat čete.

Kmalu po obedu smo odjezdili tudi mi v Uneko.

Konjica je bila pripravljena. Vojaki so imeli vsi dobre konje, oboroženi so bili s puškami, sabljami in sulicami. Na moj nasvet je vzel Kruger še nekaj brzih kamel s seboj, utegnili smo jih potrebovati. Razume se, da nas je spremljala tudi karavana tovornih kamel z živili, s strelivom, s šotori in z drugo prtljago. Razen tega je dobil vsak vojak svoj meh z vodo. V Orientu sodčkov in sodov ne poznajo, vsaj na potovanju po puščavi ne. Vodo nosijo s seboj v kozjih mehovih, ki jih napolnijo pri vsakem studencu. Naša pot je sicer šla po običajni južni karavanski cesti in studencev je bilo ob taki "cesti" dovolj, po največ dan hoda s vsaksebi, tako da so karavane od taborišča do taborišča preskrbljene s svežo vodo. Pa lahko se je zgodilo, da so nas Ayari prisilili na pota, kjer ni bilo vode, nujno bi rabili polne mehove.

Malo pred asrom je prispel Jonatan Melton. Jezdil je še precej dobrega konja, pa tudi tovornega konja si je omislil, živila mu je nosil.

Pridružil se nam je, pa Kruger bej je mignil in se obrnil k meni:

"Povej temule človeku, kar sem ti že včeraj dejal, da ne sme jezditi ob moji strani! Gospod vojnih trum se kot vrhovni poveljnik ne sme ponižati do takega tujca."

Stopil sem k laži-Hunterju.

"O pravem času ste prispeli! Koj odrinemo.

Ampak," sem pogledal po tovornem konju, "mnogo prtljage imate —! Vam ne bo v nadlego?"

"Prav nič! Nekaj živil sem vzel s seboj, da ne bom vam za sitnost."

"Nekaj vam moram povedati —. Kruger bej je sicer dovolil, da smete jezditi z nami, ne želi pa, da bi jezdili v njegovi družbi."

Bejevo naročilo je bilo prav za prav žaljivo. Mislil sem, da bo res tudi užaljen.

Pa še vesel je bil.

"Hvala lepa! Zelo ljubo mi je!"

"Tako —? Me veseli! Bal sem se že, da boste rekli, premalo sem prosil za vas —."

"O ne! Izprosili ste mi, da smem z vami, več ne zahtevam. Tudi sam ne želim potovati v družbi z gospodom vojnih trum. Opazoval bi me, neprijetno bi mi bilo."

"Ampak dolgočasili se bodete —! Vojaki ne znajo angleški!"

"O, dovolj znam arabski, da lahko katero zinem. Nič se ne bojte za mene!"

Ob asru so se zbrali vojaki, Kruger bej je pokleknil, se priklanjal k popoldanskemu solncu in molil.

Nato smo odrinili.

III.

Žaloigra v puščavi.

O našem potovanju po puščavi mi, mislim, ni treba na široko pripovedovati.

(Dalje prihodnjič)

———o———

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Osvajanje narodov potom jezika

Osvojitve se ne vrše samo z orožjem, marveč je njih obstoj jačji in dolgotrajnejši, ako so bile izvršene z uma svitlim mečem, pred vsem s prodiranjem omike, trgovine in tehnike v kraje, ki so v tem oziru bolj zaostali in manj razviti. Pri tem igra jezik osvojevalca kot posredovalec kulturne in gospodarske povezanosti izredno važno vlogo. Obenem z gospodarstvom, političnim prizadevanjem ter kulturnim prodiranjem se tudi jezik osvojevalca bori za prvenstvo, kajti jezik je ključ do uspeha na vseh naštetih popriščih.

Ob porazu Francije se je glasila splošna sodba, da s tem francoska država ni padla samo glede političnega ugleda na položaj sile drugega reda, marveč je z njim tudi francoska omika zadobila tako hud udarec, da bo francoski jezik poslej z večjim uspehom izpodrival druge jezike. Posamezni pojavi v nekaterih državah že potrjujejo te napovedi, vendar pa ta proces ne pojde tako naglo, kakor si to predstavljajo nekateri posebno črnogledi ljudje. Bili so časi, ko se je poznanje francoske omike in znanje francoščine silno razširilo obenem s porastom francoske vojaške sile ter po ogromnih vojaških osvojitvah. Vendar to nikakor ni bil edini činitelj, ki je širil francoski jezik med druge narode. V dobi Ludovika XIV. francoske revolucije in Napoleona Francija ni bila le najmočnejša vojaška država Evrope, marveč je bila tudi žarišče evropske omike ter nosilka idej svobode in napredka. Bolj ko s silo orožja, ki je naposled le omagala, se je širil ugled francoskega imena s silo francoske misli. Zato vidimo, da si je francoski duh zmagovito krčil svojo pot tudi v dobah, ko je Francija poražena izgubila vojno v Evropi ,v ostalih delih sveta pa se morala odpovedati prevažnim gospodarskim in kolonialnim postojankam, n. pr. ob Misisipiju, v Kanadi in v Indiji.

Vsa Evropa odnosno sloji, ki so predstavljali nje narode v svetovni javnosti, — dvori, plemstvo, mesečanstvo, izobraženstvo — je še dolga desetletja živela v popolni odvisnosti od francoske omike, ko so bili že davno odstranjeni vsi sledovi Napoleonovih osvojitev. Šele preporod in probuja drugih narodov, kar je spet v nemali meri zasluga galskega duha, sta v osnovi izpremenila položaj ter močno omejila razširjenost francoščine, ki se je po tradiciji vzdržala le še kot diplomatski jezik vse do naših dni. Prvo vrzel sta v to domeno francoščine zasekali Anglija in Amerika, ki sta po svetovni vojni začela pošiljati na mednarodne zbore zastopnike, popolnoma nevešče dotedanjega tradicionalnega diplomatskega jezika. Anglosaške dežele — Amerika. Anglija, Kanada, Južna Afrika, Avstralija in dežele, ležeče v političnem ali gospodarskem območju obeh anglosaških velesil — Japonska, Kitajska in Indija, so zadale odločilni udarec monopolnemu stališču francoščine v mednarodni diplomaciji.

Dočim je območje angleščine v svetu stalno rastlo, se je območje francoščine postopoma krčilo, dokler ni v naših časih ostalo omejeno na Sredozemlje, bližnji vzhod ter na vzhodno Evropo. Narod, ki šteje komaj 40 milijonov duš, ni mogel obdržati svojih pozicij spričo petkrat večjega števila Anglosasov ter mnogobrojnih narodov, ki so si v razvoju prilik usvojili angleščino kot mednarodni instrument sporazumevanja. Francija je v začetku našega veka še prevladovala kot kulturno središče, vendar se je poslej pokazalo, da se v današnjih časih znanje jezika širi uspešneje s tehniko, trgovino, prometom in celo s sportom nego z lepo knjigo. Francoščina je po tem takem nesporno izgubila bitko ter je morala odstopiti prvo mesto angleščini.

S tem je načet problem bodočega svetovnega jezika. V tej vlogi so se že zvrstili latinščina, španščina v dobi največjega razmaha španske kolonizacije, zdaj pa je v ospredju angleščina. Svetovni jezik je oni, ki ima ne samo veliko število pripadnikov, ki ga govore kot svojo materno govorico, marveč je njegovo poznanje prodrlo tudi globoko med sosednje in daljne narode. Velika Britanija ima sicer le 46 milijonov prebivaliev, toda angleščina je gospodujoči uradni jezik britanskega imperija in ameriških Zedinjenih držav na prostranstvu dobrih 48 milijonov kv. km in na tem ozemlju biva okoli 144 milijonov pripadnikov angleškega maternega jezika. Na obzorju pa se že pojavlja nov tekmec za naslov svetovnega jezika, tekmec, ki ima že sedaj vse bistvene predpogoje zanj. To je ruščina, ki je gospodujoči in uradni jezik na velikanskem prostranstvu 22 milijonov kv. km in s prebivalstvom okoli 200 milijonov, od katerih odpade na tri ruska plemena najmanj 170 milijonov. Ta silna množica tvori močno zaledje ostalim 60 milijonom Slovanov, živečih izven Sovjetske zveze in tvorečih prirodna tla za razširjenje znanja ruskega jezika. Razen tega je državna tvorba ruskega naroda dosegla v svetu tolik ugled in upoštevanje, da se bo to dejstvo izkazalo tudi v širjenju ruščine in ruske kulture med drugimi narodi. Angleščina in ruščina sta si že nekako razdelili področja: anglosaška govorica bo vsekakor ohranila svoje prvenstvo v pomorskem prometu, na kopnem pa v Severni Ameriki ter na vsem območju britanskega imperija, dočim se bo ruščina še dolgo morala zadovoljiti z značajem celinskega svetovnega jezika, omejenega na večji del Evrope in Azije.

Obsežno področje španščine in portugalščine, ki gospodarita razen na Pirenejskem polotoku še v vsej južni in srednji Ameriki ter Mehiki, bo ostalo neokrnjeno. Italijanski in nemški jezik, ki zadnja leta s tako dinamično silovitostjo, zahtevata zase naslov svetovnega jezika, imata za sedaj malo nade, da v dolglednem času doseženta bistveno izpremembo svojega položaja. Jezik naših južnih sosedov še ni dosegel postojanke, ki jo ima danes francoščina, nemščina pa ima dva resna prednika v lestvici — angleščino in ruščino. Dokler se ravnotežje sil ne ustanovi v smislu nemških in italijanskih zahtev, se tudi področje obeh jezikov ne bo razširilo preko sedanjih meja.

———o———

Babra

Veliko ljudi — in to mnogo več, ko bi si človek mislil — je bolj neumnih, kakor to dovoli policija. In če gre za tujke, ki so kot znano le zgolj slučajno posrečene besede, se celo najkrepkejši možakar sesede. Saj ni treba, da bi se zgodilo kaj posebnega; nikakor! Kar pojdi, napravi pameten obraz in izgovori dvajsetkrat na dan besedo giša (namesto hiša), pa te ne bo nihče grajal, niti te popravil, marveč se bo čim bolj izogibal, da bi v pogovoru s teboj izgovarjal to besedo; saj, kaj pa ve, če nemara le ni bolj pravilna kot hiša?

Z ženo sva napravila tozadevni poskus.

"Ivanka," sem ji dejal, "dajva iznajti novo besedo, besedo brez smisla in pameti! Kaj deš k besedi babra?"

"Babra? Kaj pa je to?"

"Nič. Beseda babra z glagolom babrati ni nič. To je prazna posoda, ki bova z njo šla med ljudi in videla, kaj bodo dali noter."

In sva šla.

Najprej sva stopila v trgovino.

Ivanka je vprašala: "Ali imate babro?"

Spretni prodajalec je koj odgovoril: "Babra je naša špecijaliteta. Pri nas dobite babro po vseh cenah — žal, smo pa babro vprav pred petimi minutami povsem razprodali. Ali vam moremo s čim drugim postreči?"

Kako sem se muzal!

Spotoma sva kupila časopis. Razprodajalca sem zapletel v kratek pogovor. Slednjič sem hinavsko vprašal: "In kako je pri vas z babrami?"

Previdno se je ozrl na vse strani in zašepetal: "Kaj naj bi vam odgovoril na to, gospod, saj sami veste. . ."

Potem sva šla v kavarno na kavo.

Pomignil sem natakarju, rekoč: "Kje pa morem pri vas babrati?"

Odgovoril je: "Na desni poleg bifeja."

In pri tem ni niti obraza spremenil!

Zvečer sva šla v gledališče. Pri blagajni sem vprašal po igri, po igralcih. Blagajničarka mi je prijazno pojasnjevala.

"Kaj pa babre?" sem nato vprašal.

Povedala mi je: "Jako velike!" je rekla, "posebno ob nedeljah!" Pa je nisem hotel vprašati, kaj si je pri tem mislila.

Uspeh je bil torej doben? Kaj še! Naravnost sijajen, boljši, kot sva pričakovala! Poskus z babro sva drug dan ponovila in kar verjeti nisva mogla, ko je čez štirinajst dni nato zapel neki pevec v moderni popevki o ljubezni in babrah. Pri tvoritvi te besede sva pozabila na odličnega stihotvorca in šele zdaj sva zvedela, da je babra edina in že zdavnaj iskana rima za besedo kobra. . .

(Jo Hans Rosler.)

———o———

Zaradi dveh volov

Živinorejec Michel Wauquier iz Sombreffa v belgijski provinci Namuru je pri svojem begu v Francijo pustil doma 175 glav živine. Ko se je vrnil, je našel samo še del črede. Najbolj ga je bolela izguba obeh najljubših mu volov Kastorja in Poluksa, kakor ju je bil imenoval v romantičnem navdihnjenju.

Čul je, da so bili te živali prodali nekemu trgovcu z živino Alphonsu Gossiauxu v Marbaisu, pa je stopil k njemu. Zvedel je, da je ta prodal obe živali spet nekemu Lucienu Paquetu v Saint-Geryju. Wauquier je odšel tudi tja, a je prišel prepozno. Vola sta bila med tem že na poti v Charleroi v klavnico. Waukuier je pohitel v Charleroi, a je prišel tja "50-odstotno prepozno." Kastor je bil med tem že zapustil dolino solz in Poluks je baš čakal na svojo usmrtitev. Seveda so možu ustregli in so mu vola izročili za drugega, ki jim ga je obljubil v zameno. Napol vesel, napol žalosten se je vrli živinorejec obrnil proti domačemu kraju.

———o———

Na Finskem razsaja zagonetna konjska bolezen, za katero še ne poznajo uspešnega zdravila.

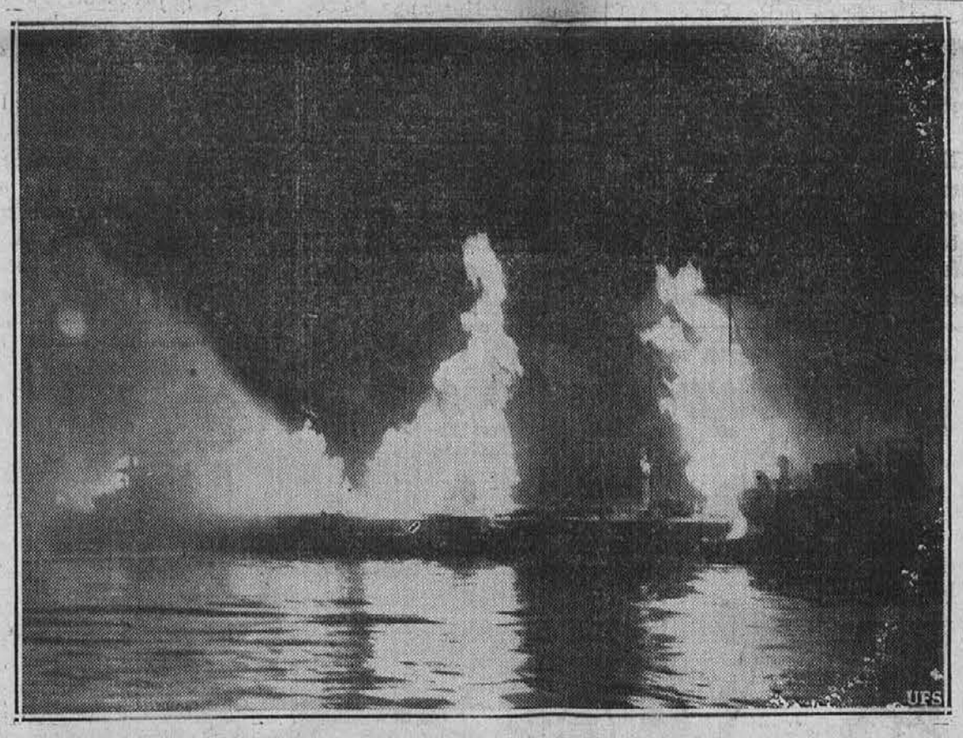

Do sto čevljev visoko v zrak so švigali plameni iz oljnega tankerja "Transiter," ko je eksplodiralo 750,000 galon olja na reki Rouge blizu Detroita. Nesreča je zahtevala dvoje življenj in več ranjenih. Policija preiskuje vzroke eksplozije.

Gornja slika je bila posneta na rusko-nemškem bojišču in nam predstavlja (zgoraj) veliki nemški top in več oklopnih tankov in trukov, ki so ostali razdejani in zapuščeni na bojišču. Slika je bila poslana iz Moskve.

MALI OGLASI

Išče se žensko

Išče se mlajše dekle ali pa starejšo žensko za hišna opravila. Dober dom. Plača po dogovoru. Vprašajte na 956 E. 185. St., telefon IVanhoe 7330. (x)

Delo dobi

Moški dobi delo za hišnega oskrbnika (janitor). Vprašajte na 390 E. 156. St. (195)

Hiša naprodaj

Proda se hiša za 2 družini, 6 sob spodaj, 6 zgorej, 2 furneza, garaža, vse v dobrem stanu; nizka cena. Podrobnosti se dobi na 6106 St. Clair Ave.

(Aug. 20, 22, 27, 29)

Fine češplje!

Naprodaj so fine češplje za prezerviranje ali za jesti sveže.

Valentin Mavko
North Dayton Rd.
Route 84
Madison, O. (194)

Dobra investicija

Radi smrti v družini se proda po zelo nizki ceni poslopje, v katerem je dobro idoča gostilna z licenco D-1 in D-2 ter dobro vpeljana brivnica in stanovanje. Poslopje se nahaja na zelo prometnem prostoru. V gostilni so tri biljardne mize in sploh vsa gostilniška oprema, ravno tako je tudi brivnica popolno opremljena. Oglasite se na 783 E. 222. St., Euclid, O. ali pokličite lastnika Ivanhoe 5538-W. (197)

Če trpite!

Ako trpite na nerednosti v želodcu, jetrih, ledicah, vranci, revmi, visokem pritisku krvu, ali zastareli poškodbi, pridite k meni, da vidim, kaj morem storiti za vas. Imel sem velik uspeh v 25 letih v takih slučajih. Jaz se poslužujem stare evropske in najnovejše metode bolnišnic pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razume vaš materin jezik in vam lahko razloži na razumljiv način.

Dr. Paul Welsh
HYDROPATHIC CLINIC
(specialist v starih boleznih)
Uradne ure:
1 do 5 popoldne, razen v sredo
423 Citizens Bldg.
850 Euclid Ave.
Telefon: MAin 6016.
(Wed. -x)

TROJKA

DR. FRANC DETELA

Meni se dozdeva, da se ne ujemajo najini pojmi o verovanju in razumevanju. Če mi reče kdo, da me je rešil kake nevarnosti, jaz pa zahtevam prič in dokazov, mu li verjamem? In če se niti ne zadovoljim z dvema, tremi pričami, ampak jih zahtevam vedno več, ali verujem? Da je dvakrat dve štiri, tega ni treba verovati: to se ve; Bog pa ni matematični lik, ki bi se dal s kredo in šestilom na tablo dokazati. Kdo si more predstavljati večnost, neskončnost! In vendar jo zahteva razum. Neomejenost stiskati v omejeni razum je nespametna prevzetnost. Če bere pameten in skromen človek imenitno knjigo in ne razume kake reči, misli najprej, da je preslab njegov razum; paglavec pa sodi, da je knjiga neumna. Koliko reči ne razumejo in ne vedo otroci in vendar so resnične; koliko je takih, ki jih ne razumejo mladeniči, najsi bodo tudi visokošolci; nekaj celo takih, ki jih ne razumejo učeni profesorji po vseučiliščih. Koliko reči niso razumeli naši predniki, ki so nam znane, in kolika prevzetnost je tedaj misliti, da razumemo mi vse in da to, česar ne umevamo, ne obstoji. Premnogo majhnih stvarc vidimo le z drobnogledom, premnogo velikanskih teles zagledamo le z daljnogledom; čim ostrejši je drobnogled, tem več vidimo onih; čim popolnejši daljnogled, tem več teh.

Kje pa je meja? Ali si upa kdo reči, da se dalje ne more predreti ne na to ne ono stran, ali celo reči, da tega, česar ne vidi ne z najboljšim drobnogledom ne z najboljšim daljnogledom, sploh ni? Včasih so pač tako sklepali — iz hudobnega namena. Preden so iznašli daljnogled, so se norčevali nekateri modrijani iz svetega pisma, ki govori o velikem številu zvezd na nebu. Tisoč dva in dvajset jih je, so rekli, ne ene več ne ene manj; mi to vemo. A daljnogled jim jih je pokazal takoj tisočkrat toliko in možje so postali opreznejši. In kaj so vse zvezde skupaj proti Bogu! In vendar tako nespametne trditve in umovanje tako lahkomiselno, da je na sramoto človeškemu razumu. Mladi gospodje, ljubi Bog, ki pozna slabost človeškega razuma in se ozira nanjo, ni dal vere za same bistre duhove, za tako zvano razumništvo, ampak za vse svoje otroke; zatorej tudi ni stavil kot pogoj dobrega razuma, ampak dobro voljo.

'Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!' tako so peli angeli; ne pa: ki so dobrega razuma. Kakor skrbi dober oče za vse svoje otroke, ne samo za nadarjene, tako se ozira ljubi Bog tudi na tiste, ki nimajo prilike pohajati v visoke šole. Največja nasprotnica vsake dobre volje pa je prevzetnost in domišljavost."

"Veste, gospod svetnik, kaj vam povem? Če se morebiti res na eni strani premalo upošteva vera, se na drugi strani gotovo premalo upošteva veda in znanstvo in znanstva vrhunec, modroslovni sistem."

"Kateri sistem pa? Saj jih je toliko, da jih človek komaj prouči v enem življenju. In katerega naj se oklene, ko izpodbijajo drug drugega in se spreminjajo po vsaki novi iznajdbi Podmena se vrsti za podmeno; komaj so spoznali eno kot neovržno, edino pravi, edino možno, že jo izpodrine druga, ki velja zopet za edino pravo, dokler se ne izpodbije. Pravi učenjak seveda ve, kaj je podmena; polučenjak pa vidi v vsaki izmišljavi živo istino, ker prepušča mišljenje drugim in pridržuje zase le govorjenje. Ni še tega petdeset let, ko se je dokazovalo in premnogim tudi dokazalo, da ni možno, da bi bil izšel ves človeški rod iz ene dvojice, zakaj tolika razlika da je med posameznimi rodovi. Komaj so se bili poprijeli in do dobrega navadili učenjaki te podmene, jim jo je temeljito izpodbil Darwin trdeč, da izvira ne samo človeštvo, ampak vse organsko življenje iz ene ali nekaj malega prvotnih klic. Sitno je bilo učenjakom skočiti iz ene skrajnosti v drugo, in to pred učenci; a kaj so hoteli! Skočiti so morali, tolažeč se, da bo vsaj ta podmena trpežna. Darwin je trdil od začetka, da mora biti pač ona prvotna klica, prastanica, od Boga; a kmalu se mu je zazdelo to premalo modroslovno in menil je, da se o tem nič ne ve. A česar ta ni vedel, je vedel profesor Haeckel, da se je namreč ta prvotna stanica sama zaplodila. Praploditev, generatio aequivoca, je postala edino možna podmena; zakaj, pravi Haeckel slovesno, če završete za prve začetke življenja podmeno praploditve, ste prisiljeni postaviti nadnaravno stvaritev. To bi bilo seveda strašno, neznanstveno, nevarna omejitev prostega raziskovanja.

Komaj je postala praploditev dogma, jo je ovrgel Pasteur s svojimi kemičnimi poskusi; praploditev je stara šara. To gre človek o najvažnejših vprašatako dalje in dokazuje le, da njih sam iz sebe ničesar vedeti ne more. Sistemov seveda ne bo nikdar konca. Sistem, pravi Didot, je jako dober pomoček, da se vidi to, kar kdo hoče videti, in ne vidi, česar noče. Sistem je navadno smrt objektivnosti, ker se ne ravna po resnici in ne izvaja iz nje svojih sklepov, ampak popravlja po sebi istino ter jo izpreminja. Kar ne spada ali se ne strinja s sistemom, tega ni ali vsaj biti ne bi smelo. Koliko krivice se godi pod to pretvezo; koliko morajo trpeti preprosti ljudje zaradi sistemov svojih oblastnikov; koliko smo trpeli Slovenci pod sistemi in zaradi ljubih sistemov! Če pravi na primer sistem, da nadnaravnosti ni, potem naj se upre ves svet naravnim zakonom, naj vstajajo mrtvi iz grobov, naj stopi sam Bog v človeški podobi na zemljo, prepričal ne bo pravega sistematika, ki si tako lahko pomaga z domnevo kakršne koli omame svojih čutov. Kadar bo trobila trobenta sodnemu dnevu, se bodo še trudili učenjaki dokazati, da je to akustična prevara, in si skušali priboriti vsaj izredno profesuro na kakem vseučilišču. Sistemi, naj si bo Haeckelov materializem ali Spinozov panteizem ali Schopenhauerjev pansatanizem ali kateri koli, izpodbijajo sicer drug drugega, a neprevidnemu bralcu so nevarni. Kolika škoda pa nastane, če se napačni nazori zanesejo med svet in začno vplivati na javno življenje!"

"V tem oziru, gospod svetnik," je dejal Vladimir, "se pri nas ne smemo pritoževati, ker je skoraj vse naše javno in zasebno življenje uravnano po krščanskih načelih."

"Da bi le bilo; takoj bi imeli zopet raj na svetu. Naj bi tudi za države obveljal zakon: 'Ne kradi, ne ubijaj!' Kako prijetno bi živeli ljudje!"

"Verskemu prepričanju pač nikjer ne nasprotujejo naše naredbe."

"Gospod doktor, jaz vam želim, da bi vam nikdar ne ovrgla tega mnenja mrzla istinitost v življenju."

"Gospoda," se je zopet ojunačil Radivoj, "to vse ne spada v dnevni red. Mi govorimo vendar o tem, kako bi pridobili ženstvo za narodno delo."

"Jaz vam vem jako dober pomoček, gospodje," je dejal svetnik. "Zagotovite si najprej ugodno gmotno stanje in snubite potem to naše ženstvo, ki nam s svojo mlačnostjo dela toliko skrbi. Jaz sem vam porok, da se ne bo ustavljalo več narodnemu delu. En snubec zanima žensko bolj ko deset plesalcev."

"To se vpraša, gospod svetnik."

"Argumentum ad hominem. Koliko ste že dobili, gospod Čuk, koškov pri snubitvi?"

Radivoj je osupnil; zakaj nihče mu še ni bil zastavil tako žaljivega vprašanja. Nejevoljen je odgovoril odločno, da se njemu še ni primerilo kaj takega.

"Glejte, gospod doktorand, pri snubitvi še niste dobili nobenega koška, za ples pa že nocoj dva."

"Kar me prav nič ne jezi, gospod svetnik. Jaz se ne oddovem svojim nazorom in grem svojo pot. Kdor se mi pridruži, dobrodošel; kdor ne mara, zdrav, pa brez zamere! Gospodičnama bo nemara še žal, da sta odrekli."

Radivoj se je kratko poslovil in šel.

"Gospoda doktoranda smo razjezili," je dejal svetnik ostalima tovarišema. "Sem ter tja se mu mora povedati resnica, da se ne prevzame."

"Milica in Anica sta ga dobro zavrnili," se je veselil Lovro.

"Pametni dekleti," je hvalil svetnik. "Posebno Milica je modra; da se bo Anica, ki je bolj vesela, tudi tako izkazala, nisem pričakoval."

"Anica ni nič manj pametna," se je ponesel Lovro; "človek je lahko vesel in pameten."

Vladimir si je sicer mislil, da ni bilo treba posebne pameti za zavrnitev smešne in otročje Radivojeve namere, a privoščil je nezgodo prijatelju iz vsega srca in jo zvečer pripovedoval materi in sestri s slastnim veseljem.

Toda če je menil, da so omajali ti koški, ti ugovori in zasmeh Radivojev naklep, se je motil. Kremenit značaj se pokaže v zaprekah. Da bi bil Galilei res rekel: "Eppur si muove," o ni dokazano; dognano pa je rekel Radivoj: "In vendar bomo plesali." Navsezgodaj drugega dne je bil že pri Majerjevih, kjer je bil vsako uro dobrodošel. Dobil je gospo, gospodično, Edvarda in barona; gospoda kakor nalašč ni bilo doma. Radivoj je razložil povod svojega prihoda, razgrnil plesni načrt in navdušil z ognjevito zgovornostjo, opisujoč vrline in zanimive podbornosti novega plesa, vse poslušalstvo.

"Jaz bom pisala takoj Fini, Eli in Tini in pojutrišnjem že lahko pričnemo vaje," je dejala Irma. Ko so se bili dogovorili, katere učitelje in učiteljice, poštne odpravnike in odpravnice iz bližnjih krajev bi povabili, je sedla Irma za pisalno mizo, Radivoj pa se je podal na pot in romal od kraja do kraja, budeč na narodno delo.

Uspeh je presegel najdrznejše nade, zlasti ker je napeljalo še deževno vreme vede na Radivojev mlin. Ko je prišel Vladimir čez dva dni na Mlako, je dobil vso hišo polno gostov.

Gornja slika nam kaže kanadske letalce v Ang ko pred odhodom s svojimi bombniki nad nemška zaznamujejo letala z veliko črko "V," kot znamenje Ta črka je vzbudila med podjarmljenimi narodi v novo upanje na svobodo.

Srečen pes. — "Falla" je ime predsednikovemu psičku, kateri je menda do sedaj že sprevidel, da pasje življenje vseeno ni tako pasje, vsaj za njega ne. Kamorkoli se poda predsednik Roosevelt, tja ga spremlja tudi "Falla."

DEKLETA IN ŽENE!

Ali veste, da si boste prištedili precej denarja, če si za bodočo zimo fino *STERLING SUKNJO ali FUR* naravnost iz tovarne?

Sedaj na Will-Call

STERLING SUKNJE so od.....**$14.50**

FUR-COATS so od.....**$69.00**

Ne odlašajte, samo me pokličite

BENNO B. LEUSTIG

ENdicott 8506 **1034 Addison Rd.** *ENdicott*

AMERICAN RADIATOR PRODUC

WOLFF HEATING CO.

GRELNI INŽENIRJI

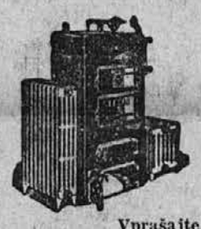

Gorak zrak, para, vroča voda, plin, olje, air conditioning. — Popravljamo vse vrste furneze in boilerje.

NOBENE GOTOVINE TAKOJ. PLAČATE V TREH LETIH

Urad in razstava vseh predmetov na

715 E. 103rd St.

GLenvile 9218

Vprašajte za našega zastopnika Štefan Robash

NIČ PREDPLAČILA DO OKTOBRA

FAMOUS OHIO BATTLEFIELDS

St. Clair's Army Meets Defeat With 600 Dead

ST. CLAIR'S DEFEAT—1791

It was with mingled dismay and wrath that President Washington received news of the defeat of the army of General Arthur St. Clair in the Ohio wilderness.

"It's all over," Washington exclaimed, "St. Clair defeated, routed, the officers nearly all killed, the men by hundreds, the rout complete."

The Revolution had ended nine years before. But the struggle between the English and the new United States for possession of the rich Ohio lands was to continue for still two more years. At Detroit, savage Indians were armed by the British and sent on the warpath against the isolated frontier settlements that were springing up in the forests of Ohio.

It was to forever end this bloody warfare that General St. Clair, trusted friend of Washington, able but aged veteran of the Revolution and governor of the Northwest Territory, marched north from Fort Washington (now Cincinnati) with his army of 2900 men, the largest army ever assembled in forest-covered Ohio up to this time.

Cutting their way through the dense forests at a hazardous five miles a day, the army traveled without scouts to guard against ambush, and slept without pickets to warn of surprise attack.

On the site of Hamilton, St. Clair built Fort Hamilton, and further north near present Jefferson Park, Fort Jefferson.

The advance became increasingly difficult. Rations were reduced a half. A part of the militia deserted.

On November 3 the army arrived at the banks of a small stream (now the Ohio town of Fort Recovery), too weary to build fortifications. Without warning, the Indians attacked through the early morning mists. Terror stricken, the militia rushed pell-mell back to the lines of the regulars, on whom the Indians concentrated their fire. With fixed bayonets, counter attacks started out bravely, only to fail. After three hours, outnumbered, practically surrounded, disorganized, St. Clair ordered a charge to clear the way for a retreat. But the troops were in a panic. Equipment, horses, tents, were abandoned to the Indians and the terrifying retreat to Fort Jefferson, 27 miles to the south, was begun.

With 600 dead, the Indians had inflicted one of the most disastrous defeats ever suffered by an army of the United States.

St. Clair, acquitted by a Court of Inquiry, forgiven by Washington, finally died in poverty and obscurity.

The attempt to clear Ohio's western frontier and lay solid claim to the Ohio Country had ended in a tragic failure.

Next Week—"The Eye That Never Sleeps" brings victory to the Western Frontier.

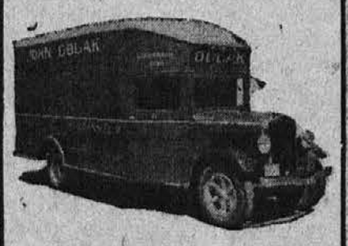

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1126 E. 61st St.

6122 St. Clair Ave.

HE 2730.

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI PRELJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Louis Strauss

ki ga je Bog poklical k sebi dne 20. avgusta, 1939.

Dve leti hladni grob Te krije,
in spomin nam žalosti srce,
prenaglo blage skrbne roke
so bile za vedno sklenjene.

Bog odvzel soproga in oč
in srce zlato našlo je pok
večni Bog Ti daj plačilo,
spavaj v grobu zdaj sladko

Žalujoča soproga:

MARY STRAUSS

SINOVI in HČERE, VNUKI in VNUKINJE.

Cleveland, O., 20. avgusta, 1941.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.